

Vergaderjaar 2021–2022

32 893

Fiscaal stelsel voor Caribisch Nederland

Nr. 6

**BRIEF VAN DE STAATSSECRETARISSEN FINANCIËN EN VAN
BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 juni 2022

Op 9 juli 2015 heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een overzicht naar de Tweede Kamer der Staten-Generaal gestuurd met een globale uitsplitsing van de inkomsten en uitgaven per eiland in Caribisch Nederland.¹ Uit dit overzicht kwam naar voren dat respectievelijk 47,2%, 24,1% en 16,9% van de financiële stromen richting Bonaire, Sint Eustatius, Saba gedekt worden door de premie- en belastinginkomsten vanuit de eilanden.

Vorig jaar kwam er van de regeringscommissaris van Sint Eustatius het verzoek binnen voor een geactualiseerd overzicht van de globale verdeling van inkomsten en uitgaven. In het belang van transparantie in het algemeen, willigen de Staatssecretarissen van Koninkrijksrelaties en Digitalisering en van Financiën, dit verzoek in. Deze brief wordt verstuurd naar de Tweede Kamer der Staten-Generaal en de openbare lichamen van Bonaire, Sint Eustatius en Saba².

Ten behoeve van de vergelijkbaarheid van dit overzicht met het overzicht over 2014, is getracht om deze brief zoveel mogelijk een vergelijkbare opzet te geven en is er gebruik gemaakt van dezelfde verdeelmethodes – waaronder de CN-sleutel.

De keuze voor begrotingsjaar 2019

Dit overzicht is gebaseerd op het begrotingsjaar 2019. Dit om een reëel beeld te verschaffen van de globale verdeling van inkomsten en uitgaven per eiland. Immers, de rijksoverheid heeft in 2020 aan steunpakketten vanwege de Corona-pandemie zo'n 100 miljoen euro extra uitgegeven aan Bonaire, Sint Eustatius en Saba dan de jaren daarvoor. Daarnaast heeft de rijksoverheid in totaal ook zo'n 10 miljoen euro minder belasting en

¹ Kamerstuk 32 893, nr. 5.

² Zie bijlage.

premie ontvangen vanuit Caribisch Nederland. Daarom zou 2020 leiden tot een vertekend beeld van de globale verdeling. Daarmee geeft de globale verdeling 2019 het meest recente, reële beeld van hoe de uitgaven richting Caribisch Nederland zich verhouden tot de inkomsten die vanuit Caribisch Nederland door de rijksoverheid worden ontvangen.

Belasting- en premie-inkomsten

De Belastingdienst / Caribisch Nederland (B/CN) heeft over het kalenderjaar 2019 de ontvangsten op kasbasis van de rijksbelastingen en premies volksverzekeringen³ voor elk van de drie eilanden van Caribisch Nederland geïnventariseerd. In totaal is door B/CN op kasbasis in 2019 een bedrag van zo'n 162 miljoen euro aan rijksbelastingen en premies ontvangen.

Uitgesplitst per eiland ontstaat het volgende beeld:

Opbrengst 2019 Rijksbelastingen en premies volksverzekeringen

	In miljoen USD	In miljoen € ¹	
Bonaire	152,02	133,35	82,34%
Sint Eustatius	22,60	19,81	12,23%
Saba	10,03	8,80	5,43%
Totaal	184,63	161,96	100%

¹ Hierbij is uitgegaan van een gemiddelde koers USD/€ over 2019 van 1,17. Deze is gebaseerd op de Macro Economische Verkenning (MEV) 2019, welke wordt gehanteerd voor het vaststellen van de wisselkoers.

Rijksuitgaven Caribisch Nederland

Voor het maken van een uitsplitsing van de rijksuitgaven aan Bonaire, Sint Eustatius en Saba is gekozen voor het begrotingsjaar 2019. Voor iets minder dan de helft van de uitgaven is precies na te gaan welke uitgaven voor welk eiland zijn gedaan. Voor de resterende uitgaven zijn zoveel mogelijk dezelfde uitgangspunten gehanteerd als in het overzicht over 2014 om tot een uitsplitsing per eiland te komen:

- De uitgaven voor koninkrijkstaken, zoals defensie en buitenlandse zaken zijn – net als bij het vorige overzicht over 2014 – niet meegenomen, omdat deze uitgaven ten goede komen aan alle landen van het Koninkrijk.
- Gekozen is om ook incidentele geldstromen – zoals de bijzondere uitkeringen – naar de eilanden mee te nemen. Dit kan wederom een vertekening geven door bijvoorbeeld meerjarige uitgaven waarbij een groot bedrag nu net wel, of net niet in 2019 plaatsvonden. Denk hierbij aan de uitgaven van het Ministerie van IenW voor de luchthaven op Sint Eustatius (€ 5,9 mln.). Echter, net zoals voor het overzicht over 2014 is de afweging gemaakt dat het niet meenemen van incidentele uitgaven geen goed beeld geeft van de totale rijksuitgaven.
- De uitgaven van het Ministerie van SZW (vooral uitkeringen) en studiefinanciering (Ministerie van OCW) hebben een sterke relatie met het aantal inwoners; derhalve heeft toerekening van deze uitgaven

³ Dit betreffen enerzijds de premies voor de AOV, de premie voor de AVV en de inkomensafhankelijke premie voor de zorgverzekering en anderzijds de door werkgevers betaalde premies voor werknemersverzekeringen.

plaatsgevonden naar rato van het aantal inwoners per eiland. Voor de verdeling van het aantal inwoners zijn de CBS-cijfers uit 2019 gebruikt.⁴

- Een deel van de uitgaven (bijna € 53 mln.) kwam ten goede van alle drie de eilanden en was daarom niet uiteen te splitsen. Dit geldt bijvoorbeeld voor het over drie eilanden roulerend politiepersoneel. Om toch zo goed mogelijk een verdeling van rijksuitgaven te maken, zijn voor de niet-uitsplitsbare uitgaven net als in het vorige overzicht de zogenoemde CN-sleutel gebruikt:
Hierbij wordt de helft van de uitgaven gelijkelijk verdeeld over de drie eilanden en de andere helft van de uitgaven naar rato van inwoners. Hiermee wordt tot uitdrukking gebracht dat inwoners-aantal van belang is, maar dat de kleinschaligheid van de bovenwinden zorgt voor extra kosten ten opzichte van het inwonerrijkere Bonaire.
- De Vrije Uitkering is berekend door de bruto vrije uitkering te nemen en hier de aanvullende LPO (bijstelling Loon en Prijs Ontwikkeling) aan toe te voegen.

In de bijlage treft u gespecificeerd een overzicht van de verschillende uitgaven per eiland met een toelichting waar nodig.

Op basis van de toegelichte aannames en uitgangspunten ontstaat het volgende beeld van de uitgaven per eiland:

Rijksuitgaven 2019 (in € 1.000.000)		
Bonaire	268,80	60%
Sint Eustatius	99,34	22%
Saba	76,10	18%
Totaal	444,24	100%

Samenvattend

Met inachtneming van de hiervoor toegelichte aannames en uitgangspunten leidt dit globaal tot de volgende belasting- en premie-inkomsten en uitgaven Caribisch Nederland:

Saldo uitgaven en inkomsten per eiland	Rijksuitgaven CN (in € 1.000)	Belastingen en premies (in € 1.000)	Ontvangsten uitgedrukt in % van rijksuitgaven 2019	Ontvangsten uitgedrukt in % van rijksuitgaven 2014
Bonaire	268,80	133,35	49,6%	47,2%
Sint Eustatius	99,34	19,81	19,9%	24,1%
Saba	76,10	8,80	11,6%	16,9%

In conclusie heeft de rijksoverheid in 2019 voor zo'n € 162 miljoen aan inkomsten ontvangen van Caribisch Nederland en voor een bedrag van zo'n € 444 miljoen aan uitgaven gedaan. Daarmee worden de uitgaven van de Rijksoverheid aan Bonaire, Sint Eustatius en Saba voor respectievelijk 49,6%, 19,9% en 11,6% gedekt door de inkomsten vanuit deze eilanden⁵.

⁴ Centraal Bureau voor de Statistiek. Caribisch Nederland; bevolking; geslacht, leeftijd, burgerlijke staat 2019. Laatste gewijzigd op: 23 april 2021 [Dataset].

⁵ Zie bijlage.

Vertrouwende hiermee aan het verzoek voldaan te hebben,

De Staatssecretaris van Financiën,
M.L.A. van Rij

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
A.C. van Huffelen

Bijlage

Toerekening verdeling rijksuitgaven 2019 (verdeling per eiland)

Bedragen in 2019 in miljoenen euro's	Bonaire	Sint Eustatius	Saba	t.b.v. alle eilanden
Uitgaven Ministerie BZK				
- Bevorderen van sociaal economische structuur	9,78	5,03	2,98	
- Woningmarkt	1,35	2,74	0,10	0,05
- Overheidsdienstverlening en informatiesamenleving				2,35
- Overige uitgaven Koninkrijksrelaties (Noodhulp en Wederopbouw)		5,82		
Uitgaven Ministerie JenV				
- Politie				24,52
- Veiligheid en criminaliteitsbestrijding				7,00
- Straffen en beschermen				8,20
Uitgaven Ministerie OCW				
- Primair Onderwijs	13,21	3,97	1,79	0,38
- Voortgezet Onderwijs	11,12	3,09	2,09	
- Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie	7,01	4,61	2,96	1,57
- Studiefinanciering ¹	2,67	0,42	0,25	
- Onderzoek en Wetenschapsbeleid		0,50		2,00
Uitgaven Ministerie Financiën				
- Belastingen ²	11,17	1,73	0,98	
- Financiële Markten				2,25
Uitgaven Ministerie IenW				
- Bodem en Ondergrond	5,15	1,24	0,33	0,07
- Wegen en Verkeersveiligheid	8,55	5,77	0,97	
- Luchtvaart	0,65	10,18	1,66	0,33
- Scheepvaart en havens	2,11	5,59	21,35	0,45
- Duurzaamheid	0,08	1,03	0,04	
- Omgevingsveiligheid en Milieurisico's	0,35			
- Meteorologie, Seismologie en Aardobservatie				0,86
- Handhaving en toezicht				0,74
- Algemene kosten				0,06
Uitgaven Ministerie EZK				
- Goed functionerende economie en markten				0,03
- Bedrijvenbeleid: duurzaam en innovatief ondernemen	0,03	0,02	0,02	1,07
- Doelmatige energievoorziening en beperking van de klimaatverandering	3,25	2,46	1,08	0,01

¹ Verdeeld naar rato van het aantal inwoners.

² Verdeeld op basis van globale inschatting kosten Belastingdienst CN.

Bedragen in 2019 in euro's	Bonaire	Sint Eustatius	Saba	
Uitgaven Ministerie LNV				
– Natuur en Biodiversiteit	0,92	0,39	1,94	
Uitgaven Ministerie SZW¹				
– Bijstand, Participatiewet en Toeslagenwet	2,43	0,38	0,23	
– Arbeidsongeschiktheid	0,51	0,08	0,05	
– Werkloosheid	0,04	0,01	0,00	
– Ziekte en Zwangerschap	2,48	0,39	0,24	
– Kinderopvang	0,00	0,00	0,00	
– Oudedagsvoorziening	13,01	2,03	1,24	
– Nabestaanden	0,95	0,15	0,09	
– Tegemoetkoming ouders	2,59	0,40	0,25	
– Algemeen	3,44	0,54	0,33	
Uitgaven Ministerie VWS²				
– Volksgezondheid	1,50	0,26	0,22	
– Zorgbreed Beleid	97,71	16,71	14,14	
– Apparaatsuitgaven	4,18	0,72	0,61	0,85
– Jeugd	3,89	0,67	0,56	
BES-fonds				
– Vrije Uitkering	24,47	9,66	8,40	
– Niet-direct toerekenbare uitgaven ³	29,89	12,09	10,81	
Totaal per eiland	268,80	99,34	76,10	

¹ Alle uitgaven voor SZW zijn naar rato van het inwonersaantal.

² Voor de uitgaven van VWS is de volgende verdeelsleutel gebruikt: 76% van de uitgaven voor Bonaire, 13% voor Sint Eustatius en 11% voor Saba.

³ Dit zijn alle uitgaven die hierboven onder kolom «T.b.v. alle eilanden» zijn opgenomen. De uitsplitsing per eiland vindt plaats conform CN-sleutel (57% Bonaire, 23% Sint Eustatius, 20% Saba).